

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Szőlőink védelme.

A Balatonvidék az ország második bortermelő vidéke. A háboru szülte viszonyok közvetve nagyon érintik a folyó évi szőlőgazdálkodásunk zavartalan menetét. A munkáskérdés mellett legelsősorban a gálícszükséglet kielégítése tolul már most előtérbe. Vidékünk szőlőgazdasága eminens kérdés, hogy kárt ne szenvedjen, mert egyedül ettől függ boldogulásunk. A gazdasági társadalmi szervezeteknek kell tehát összefogni, hogy gazdáink a gálícsban, amely egyedüli biztos szer ma még peronoszora ellen, hiányt ne szenvedjenek. Mint halljuk ez irányban már a mozgalom megindult.

A rézgálícs ára az utolsó három hónapban körülbelül 60—80 százalékkal emelkedett. Ma már a fővárosban sem lehet nagyobb mennyiségű rézgálícsot métermézánként 115—125 K.-án alul beszerezni. Pedig a nagy kereslet majd csak tavasszal indul meg, mert hiszen gazdáink többsége most még nem gondol arra, hogy az idén is kell a peronospora ellen védekezni. Még szomorubb a perspektiva azért, mert nemcsak a létező, de néhány hónapra előre is a rézgálícskészletek már el vannak adva s a gyártás fokozására vagy pláne behozatalra a fennforgó viszonyok miatt nem számíthatunk.

A hazai gyárak közül három szokott rendszeresen rézgálícsot készíteni. Ebből egy — a nagybocskói — leégett, a másik kettő a réz ugrásszerű áremelkedése miatt és mert ez az üzletág amúgy sem valami jól jövedelmez és eddig is csak mellékesen üzte, nagyobb rézkészletet be nem szereztek. Ausztria normális években is némi behozatalra szorul. Németország, mely a mi főimportőrünk, a rézgálícskivitelre tilalmat állapított meg. Sőt — mint hírlik — egyéb is történt. A mult év végen, mikor még nálunk a rézgálícs piac lanyha volt, német számlára 70 K.-s áron megvettek vagy 50 vagon rézgálícsot és azt azonnal ki is vitték. Tehát a német üzleti élelmesség nem csekély mértékben rontotta meg kilátásainkat.

Angol vagy francia áruról szó nem lehet, de még amerikaiáról sem, mert hisz a réz és rézgyártmány hadi dugárunak tekintetik világszerte s így ilyennek a szállítása csak semleges államok közvetítésével történhetnék. Csakhogy ezen a téren is úgy áll a helyzet, hogy Olaszországnak felesleges rézgálícsa máskor sincs, hát még az idén, román számlára pedig ugyancsak az ősszel

— állítólag — szintén több vonatra rugó rézgálícsmennyiséget vittek ki monarchiánk területéről.

Ezek az auspiciók tehát igen aggasztók a jövőre nézve. Magyarország rézgálícsból évenként körülbelül 1400 vagon szokott behozni, ebből bejön Ausztriából 690, Nagybritanniából 580 vagon, míg kivitelünk 10—12 kocsirakománynál többet nem szokott kitenni. Az új szezonra pedig — hir szerint — ennek talán tizszeresét exportáltuk, a behozatal tekintetében pedig csakis Ausztriára támaszkodhatunk. Rézérc tekintetében igaz, hogy behozatalunk rendes körülmények közt semmi és kivitelünk is csekély, de a termelés is igen korlátozott. Viszont nyers vörösréz az utolsó években 7—800 vagonnal, rézhulladékot 100—130 vagonnal és egyéb vörösrézárakat is tekintélyes mennyiségben hoztunk be és pedig főleg Észak-Amerikából. Hogy ennek a kereslete a háboru folytán a hadviselés céljaira rendkívül emelkedett, azt könnyű belátni, különösen, ha az erősen csökkent behozatalt vesszük egyuttal szemügyre. Épen azért nagyon tartunk tőle, hogy nemcsak a meglevő terméskészletre teszi rá a hadügyminiszter a kezét, hanem még attól is kell félni, hogy a rézgálícsot is lefoglalja és vegyi uton a rézgálícsból ismét „visszacsináltatja” a rézet.

Ezen eshetőség ellen, melyet a közgazdasági rémhírközlések vetettek fel, mindenesetre mielőbb biztosítékot kell nyernünk és nem kételkedünk benne, hogy a földművelésügyi miniszter, akinek szőlőink jövője szívéhez van forrva, képes lesz e tekintetben a szőlőművelés érdekében megoltalmazni. Ennél fogasabb kérdés a rézgálícs árszabályozása, illetve az ár maximum megállapítása. Ezt csakis a nyersréz maximális árának megkötése, a feldolgozandó rézmennyiség állami lefoglalása és a rézgálícsgyártás imperatív előírása révén véljük lehetségesnek. Ezzel szemben — az eddigi rendelkezések tiszteletben tartásával — a gazdáknak egész évi szükségletüket be kellene a földművelésügyi minisztériumnál már most jelenteniök és az azután gondoskodniök róla, hogy mindenki a rendelt mennyiségű rézgálícsot idejére megkapja.

Ha ez nem történik, úgy fel fog szökni májusban a kékkő ára még 50 százalékkal is, sőt egyes helyeken nem is lehet majd kapni és a szőlőink nagy része pedig biztos pusztulásnak néz elébe.

A vetőmag.

A háboru által felszínre hozott kérdések közül egyike lesz már a közel jövőben a legaktuálisabbnak a vetőmag kérdés. Tudjuk nagyon jól, hogy a magyar mezőgazdaságra a mostani nehéz napokban óriási teljesítmény vár. Nemcsak a harcoló katonaság kielégítő táplálását, de az itthonmaradottak élelmezését is sőt bizonyos mértékig szövetségesünk mezőgazdasági termékekkel való kielégítését várják a magyar föld termőerejétől. Mi mindig biztunk szántóföldjeink őseréjében, biztunk abban is, hogy a szántóföld megmunkálására hivatott a most az ország javaiért harcoló munkáskezeket az itthonmaradottak is pótolni fogják, de ahhoz, hogy a föld teremjen, nem csupán meg kell munkálni azt, hanem egyuttal be is kell vetni. A vetőmag a jövő termésre éppen olyan fontos tehát, mint a föld megmunkálása, vagy a föld termőerejének megjavítása. Pedig elvitázhatlan és a dolog természetéből önként következik, hogy az idén tavaszi vetőmagvakban nem fogunk bővelkedni, hiszen még az őszi vetések is sok helyütt javításra, pótlásra szorulnak. De nemcsak a gabonaféléknél vagyunk így, hanem minden egyéb más terménynél. Tudjuk nagyon jól, hogy egyik-másik mezőgazdasági termék vetőmagját a kedvezőbb és jobb termés érdekében kénytelenek voltunk külföldről beszerezni, ez az idén aligha lehetséges, számolni kell tehát ezzel a körülménnyel is és előreláthatóan már most még a tavaszi idők beállta előtt alaposan meg kell gondolni azt, vajjon mivel és hogyan pótoljuk az esetleg hiányzó vetőmagvakat.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagyon helyesen cselekedett, amikor háborus előadásai sorozatába legelsőnek a vetőmag kérdéséről szólót iktatta be. A mai helyzet az, hogy a hiányzó vetőmagot lehet pótolni, lehet különösen a takarmányféléknél és a kereskedelmi növényeknél. Az idén talán nem fogunk kapni orosz lenmagot, pedig lenne igen nagy szükségünk van. Ezt azonban pótolni fogja az aklimatizált magyar lenmag. A répa-féléknél is bizonyos mértékű vetőmagszükség fog beállni. Amde nem hiába fejlesztettük idők hosszu során át a magyar vetőmag termelést és nemesítést, tulzott aggodalomra egyáltalán nincs ok. Ezt a dolgot is ki fogja heverni a magyar mezőgazdaság és a termést érlelő nyári napsugár bizonyosan ismét dus kincsekkel biztató szántóföldekre fog rámosolyogni.

Hogy azonban a magyar gazda netáni

veszedelmeket elkerülhesse, ahhoz a bizakodáson kívül egy kis előrelátás is kell, a megszokott magyar konzervativizmusnak teljes levetkőzése. Eddig a magyar gazda mindig az utolsó percben szerezte be vetőmagszükségletét. Ha ez most is így lenne, ebből származnék a legnagyobb veszedelem. A vasuti szállítás meg van bémulva a vetőmagkészletek rendszertelenül szét vannak szórva úgy, hogy azokról még a kereskedelem sem tud összefüggő képet alkotni, ily körülmények között elkerülhetetlenül szükséges, hogy minden gazda már most, vagyis a vetési időny beállta előtt gondoskodjék a legnagyobb energiával a gazdasága részére szükséges vetőmagról. A mostani forgalmi zavarok mellett még az is megtörténhetik, hogy a nagyon korán megrendelt vetőmag is csak az utolsó pillanatban ér rendeltetési helyére. Az előrelátó gazda azonkívül minél előbb beszerzi a terménytisztító szerkezeteket és saját készletét iparkodik úgy fel dolgozni, hogy azt vetőmagul felhasználhassa. Meg kell tehát mindent tenni, — amire különben a gazdatársadalmi szervezetek is figyelmeztetni fogják a gazdákat, — hogy a saját előrelátásunkkal, a saját erőnkkel győzzük le a vetőmag esetleges hiányából származó veszedelmet. Az eredmény nem is fog elmaradni, aki így cselekszik hazafias dolgot végez.

Egy levél, melyre már nem jön válasz.

Irta: Gyarmathy Kálmán.

Csöndes őszi délután volt. Egy orosz-lengyel városban menetünk keresztül. Az utca képe nagy elevenséget mutatott. Kíváncsian mértem az utca mozgalmát, hol elkalandozott tekintetem a messzeségbe, ahol a város fölött kéken terült el az ég. A fák már hullatták levelüket. Nemelyik félig kopasz volt. Csak az ég volt végtelenül derűs, amilyen az ősznek, az igazi ragyogó ősznek kezdetén szokott lenni.

A várost elhagyva homokos dombvidékre értünk, melyet szép fenyves erdő szegélyezett. A nagy marsolástól és az elég melegen tűző naptól eltikkadva alig vártuk, hogy az árnyas erdőbe érjünk. Tegnap is körülbelül 60 kilométer utat tettünk, míg végre egy kis faluban este megtelepedtünk. Lázassan tértünk nyugalomra, azaz dehogyan volt az nyugalomnak nevezhető! Az éj csak újabb gyötrelmeket hozott számunkra. Lázalmaink voltak, míg végre jött a szürke reggel a maga kijózanító hűvösségével s azóta csak folytatjuk utunkat.

Szomszédom ma kapott hazulról levelet s mégis oly szomorú, tehát megkérdeztem tőle:

— Hogy vannak otthon pájtás?

— Köszönöm, bizony sokat sirnak — mondja s eközben már zsebkendőjét veszi elő könnyei letörésére. Tovább már nem is akartam kérdezni, de ő szomorúan és szakadozottan csak folytatja:

— Kis fiam beteg... engem szeretne látni. Mindig kérde, hogy mikor megyek már haza. A feleségem nem győz a gazdaság után nézni... Cselédünk is elment. Irja, hogy mindig oly nehezen várja a postát, hogy mikor kap már tőlem levelet. Azonnal válaszoljak, ha ezt megkapom.

— Hány gyermeke van — kérdem.

— Négy — volt a rövid válasz.

Ezután vigasztalni igyekeztem, de láttam, hogy hiába s lassan elhallgattunk. Fáradtan, leverten bandukoltunk egymás mellett tovább s az ut melletti friss sirokat szemlélgettük. Nemelyik siron faragatlan fából összeütött kereszt. Amott néhány eltemetetlen hős fekszik eltorzult arccal, melyekre ráborult már a halál fagyos, hideg árnyéka.

Már-már kezdünk élénkebbek lenni, hogy

a fenyvesbe érünk, mikor előrségünk lihegve fut vissza s az erdő szélén ellenséget jelent. Tiszteink azonnal leszáltak lovaikról, mi pedig az ut melletti árokba hasaltunk. Hideg verejték futott rajtuk végig. Néma csöndben vártuk a vezényszót.

Alezredesünk kiadja a parancsot s néhány perc múlva rajvonalba fejlődünk és hasoncsuszva mentünk előre. A csukaszürke egyenruha annyira beleolvadt a terep színkeverékébe, hogy alig lehetett látni az előretörő kigyóvonalat. De az orosz tűzéréség megsejtette, hogy mi készül, tűz alá vette a domb mögött fekvő egész területet. A schrapnellek, mint a zápor hullottak az előre igyekvő rajvonra. A föld érezhetően remegett az ágyuk sortüzétől. Zakaroltak a gépfegyverek és ropogtak a puskák. És ebben a pokoli felfordulásban egyik baka a másik után sebesült meg, hiszen az ellenség egész közel volt s fedett állásaiból ontotta a halált ránk.

Élesen harsant fel a kürt: „Tűzet szüntess!” A fegyverek elhallgattak. Mindenkinek vérben forog a szeme s nagy, öreg csöppökben hullik rólunk a verejték. Söhajítás forma mély lihegést lehetett hallani. Nem kell tovább állnunk a pusztító golyózápport, hanem neki mehetünk a láthatatlan ellenségnek, amely gyáván és orozva tizedel bennünket s a sötét erdő mélyén bujkál.

Tovább azonban nem mehetünk, mert a terep olyan volt, hogy talán egy sem marad közülünk, ha teljes célt mutatva egyenesen állva rohanjuk meg az erdőt. Irtózatossá percekkel eltűntek itt át.

Rohamra a jobb és balszárnyon levő másik zászlóaljok mentek, mi csak láttuk, mikor a villogó szuronyerdők egyszerre két oldalról megtámadták az oroszok arcvonalát. A két tűz közé került oroszok sorai halomra dülték az irtózatossá roham alatt. A megmaradt s menekülő ellenséget pedig a pihent tartalék üldözi.

Egy óra múlva már csöndes lett az erdő.

*

A nap már nyugovóra hajlott és kezdett alábukni az erdő mögé. Ismét sorba álltunk. Az arcok kemény vonásait meglágyította valami szelíd, fájdalmas megindulás. Átesünk az ütközetben s megnyertük a csatát. Ez a büszkeség domborura dagasztotta mellünket. De mennyi drága vérbe került e fényes diadal! Sok jó pájtásunk harapott a fűbe s hány hitves, szülő és gyermek siratja majd férjét, fiát és apját...

Alezredesünk a front elé jön s messze hallható érces hangon mondja, hogy köszöni a legénységnek a hősiességét, mellyel ily győzelmet aratott a muszkák fölött. Hősöknek, vitézeknek nevezi zászlóalját. Halálos csöndben, némán, visszafojtott lélekzettel hallgatjuk a dicsőreket s harci lázban csillognak a tágra nyílt szemek. Hangja mind rezgőbbé vált, midőn a holtakról megemlékezett s szemeiben könnyek csillogtak. A kemény katonát, mint érző embert láttuk. Ezen jelenet a hozzá való ragaszkodásunk kapcsát úgy megszilárdította, hogy ezután már nem mint előjárónkat, hanem mint szerető és gondos atyánkat védjük a haboru pusztító tüzeben. Beszédét ezen szavakkal végzi:

— Eljen a haza, éljen a király!

A következő pillanatban már az erdő visszhangzott a lelkes éljenzéstől. Ezután eloszlottunk. Mindegyikünk a hiányzó bajtársak után érdeklődött. Pihenőnk reggelig volt s így alkalmam volt küzdelmünk helyét bejárni. A homokos terep, mely azelőtt egy színben látszott, most tarka képet nyújt. Több helyen vérfoltok, fegyverek, torniszter s más felszerelések, amint a sebesültek ott hagyták. Amott néhány halott. Sorra nézem őket. Mindegyik ismerős. Köztük látom szomszédomat, ki néhány órával ezelőtt oly szomorúan panaszkodott. Hanyat fekszik, szemei lezárva, halvány arcán vérfoltok. Közlebb hajulok hozzá s látom, hogy a gyilkos golyó szeme fölött furódott homlokába. Fegyveret még most is göröcsösen szoritja. Sapkája mellette hever. Felveszem, hogy arcára borítsam s egy levél esik ki belőle. Nezem a levelet s nem nehéz megállapítanom, hogy a ma kapott levél, melyet a boldogult úgy látszik a sapkája tűzött. Zsebjebe csusz-

tattam s eközben már szemeim fátyolosak lettek a kicsordult könnyektől.

Várhatjátok már a postát aggódó hitves és zokogó kis árvák!...

Tovább nem bírtam maradni, könnyeimmel áztattam meg a rögöt, hol ifju, reményteljes, kihűlt szive porladozik.

Visszatértem az erdőbe. Alkonyat volt. Némán néztem az eget, melynek határán fehér barna sávja emelkedik ki egy felhőnek. Talán sötét, komoly arccal kapaszkodik ki méhéből a rejtőző fergeteg s remes éjszákát varázsol a csendes estéből. Gyorsan besötétedett. A felhők mind magasabbra jöttek, csöndesen betakarták az eget, kioltották a rezgő csillagokat, hogy ne érhesse fény a sötét földet.

Elismerés a zalai tanítósnak.

Jeleztük lapunkban, hogy Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő lelkes felhívására milyen gyönyörű eredményű gyűjtést rendezett a vármegei tanítósnak a katonák karácsonyi ajándékára. A mozgalom 5829 K 26 fillért juttatott a nemes célra.

A Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatala az alábbi szép levélben köszönte meg a vármegei tanítósnak buzgólkodását.

10308—Hd. h.

Nagyságos

Királyi Tanfelügyelő Urnak

Zalaegerszeg

Most, amikor küzdő katonáink részére a hazai iskolák ifjusága körében eszközölt gyűjtés munkáját befejeztük, hazafias örömmel állapíthatjuk meg, hogy annak eredménye minden várakozásunkat meghaladja, hiszen 300.000 koronánál többet juttatott a katonák karácsonyára.

Büszke megnyugvással tölt el bennünket ez eredménynek tudata, nemcsak azért, mert ezáltal módunkban áll hőseinknek, kik értünk annyit áldozni, örömet szerezni, hanem mert bizonyosságot nyert az az érzésünk, hogy hazánk ifjusága teljesen át van hatva azoktól a nagy eszméktől, melyek hősi önfeláldozással viszik a golyózápport apáikat és testvereiket.

Mikor tehát a megajándékozott hőseink nevében mély hálát mondok az adakozóknak, elsősorban azokra kell gondolnunk, kik a gyermek lelkében az adakozásban nyilvánult nemes érzelmeket fölkellették; a magyar tanítást úgy soha el nem fáradó, örök buzgó és a haza boldog jövőjét előkészítő férfaira.

Ama nemzet, melynek tanítói ily nemes magot képesek a gyermekek fogékony lelkébe hinteni és ama nemzet, amelynek ifjusága megmutatta, hogy e nemes oktatás barmeny talajra talált, győzni fog, mert hiszen most küzdő katonáink lelkét ugyanez a lelkes kezek formálták.

Nem áll módomban a tanúgy minden egyes munkásának köszönetemet külön-külön kifejezni és ezért arra kérem Nagyságodat, mint aki nemesak nemes példával jár elől a bölcs vezetésére bízott iskolák tanítóinak, hanem gyűjtési munkánk körül is eredményesen fáradozni kegyes volt, méltóztassék igaz, mely és hálás köszönetem kifejezését tudomásul venni és azt a vezetésére bízott iskolák összes igazgatóival, tanítóival és tanítónőivel közölni.

Fogadja Nagyságod igaz tiszteletem kifejezését.

A Hadsegélyző Hivatal vezetője:

KIRCHNER,

es. és kir. altábornagy.

Valóban: Zala megye tanítósnak és iskolák gyermekei nagyon jól tudják, hogy mivel tartoznak e nehéz időben a hazának s amikor lelkesedéssel és áldozatkészséggel összehozták azt a majdnem hatezer koronát, mely hős katonáink lelkébe volt hivatva a karácsonyest bújbajos hangulatát odavarázsolni: nemcsak a gyűjtött összeg nagyságát tekintve jutottak a legeslegelső helyek egyikére, hanem beigazolták, hogy hazafias s áldozatkészséggel teszi le fillereit a legnagyobbtól a legkisebbig mindenki a haza oltárára s bebizonnyították, hogy Zala, Deák Ferenc vármegeje, e nehéz időben is tudja és teljesíti a kötelességét.

Község

képviselő

előtt fél

tárgyso

ház árve

választás

bejelentés

hazbér-fiz

kerelme

kodásrál

8. Jövaha

tók drág

fokozatok

működési

bére, 1) t

díjból 4

Gyászj

iparkom

következő

kerületi

szomorús

Ullein J

január 17

A megb

sok tudá

keresked

önzetlen,

a kamara

emleket

költözött

21-én, del

temető ha

és onnan

Beke han

Gazdal

Gazdakör

9 órakor

járt az é

a közseg

Változ

napok ut

ket nap

napos idő

jósolt hie

honapi I

met szig

A tapo

ság l. ho

az apaáll

itányra r

tenyészté

fajta sze

község ö

munkák l

léven, re

és cseléd

gazdakör

ker rend

gőlc-bes

tása ügy

és halad

A Zala

száma ig

Bármegy

az ellen

cikkeket

fokozatos

az átir

vármegy

Franciao

bármely

hatarozat

hazafias

nehéz h

támogass

az amug

keresked

legnagyobb

széknek

kiskoru g

védelme

meg kelle

nak, mer

támogató

óceán.

Ujabb

Tapolczá

sülessel

részben

iskolában

HIREK.

Községi gyűlés. Tapolca nagyközség képviselőtestülete, holnap, f. hó 25-én délelőtt fél 11 órakor gyűlést tart a következő tárgysorozattal. 1. Illetőségi ügyek. 2. Ispánház árveréséről jelentés. 3. Számvizsgálók választása. 4. Fogyasztási adó eredményének bejelentése. 5. Rokob Kálmáné kérelme házber-fizetés ügyében. 6. Iskola-tisztogató kérelme fizetés-javításért. 7. Polgári bírásokodásról előjáró részére napidij-megállapítás. 8. Jövahagyott községi határozatok: a) tanítók drágasági pótléka, b) telepedési díj-fokozatok, c) főjegyző lakbere, d) adójegyző működési pótléka és lakbere, e) tűzoltók lakbere, f) tanítói állás szervezése, g) telepedési díjből 4 K átengedése.

Gyászjelentés. A soproni kereskedelmi és iparkamara jeles elnökének elhunytával a következő gyászjelentést adta ki: A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara mély szomorúsággal jelenti érdemes elnökének, Ullein József kir. tanácsos urnak, Bécsben január 17-én bekövetkezett tragikus elhunytát. A megboldogult másfél évtizeden keresztül sok tudással, teljes odaadással, az ipari és kereskedelmi érdekek figyelmes gondozásával, önzetlen, tiszta lelke egész melegével vezette a kamara ügyeit. Elvesztét őszintén fájjaljuk; emléket szívünkbe zárjuk. Körünkben elkövetett vezérünk teteme csüörtökön, e hó 21-én, délelőtt 11 órakor az új Szent-Mihály-temető halotti csarnokában fog beszenteltetni és onnan fog örök nyugalomra helyeztetni. Béke hamvaira!

Gazdaköri gyűlés. A Tapolczavidéki Gazdakör igazgató-válaszmánya ma délelőtt 9 órakor tartja gyűlését, utána pedig mindjárt az évi rendes közgyűlés lesz Tapolczán a község háza tanácstermében.

Változó időjárás. A mult héten volt tavaszi napok után kemény hideg jött, amit azonban két nap után havazás, majd ismét meleg napos idő követett. A január harmadik részére jósolt hideg idő ugylátszik elmarad, vagy a hónap Pál-fordulás hozza meg talán a remélt szigorú telet.

A tapolczai-járás mezőgazdasági bizottság f. hó 21-én tartott gyűlésén megállapította az apaállat vizsgálatok sorrendjét; a tenyésztés irányára nézve általában a nyugati fajmarha tenyésztését fogadta el azzal, hogy a magyar fajta szarvasmarha köztenyésztését, amely község óhajta, kérelmezheti. A mezőgazdasági munkák biztosítása céljából, rendkívüli állapot lévén, rendkívüli intézkedést kér, a munkás- és család ügyben úgy a bizottság, mint a gazdakör javaslatát elfogadja s ily irányban kér rendelkezést. Handlery Gusztávnak a gőlle-beszerzés gondoskodása, annak biztosítása ügyében tett indítványát magáévá teszi és haladéktalanul lépéseket tesz ez ügyben.

A Zalavármegyei Hivatalos Lap legújabb száma igen életbevágó dolgokat tartalmaz. Bars megye átirat valamennyi megyéhez, hogy az ellenséges államokból származó iparcikkeket ki kell szorítani s a hazai ipart fokozatosabban kell pártolni. Zalamegye ezt az átiratot magáévá tette s felhívja a vármegye lakosságát, hogy Nagybritannia, Franciaország, Belgium területéről származó, bármely ipari cikket utasítson vissza. A vég-határozat zárószavai ezek: „Mindenki tartsa hazafias kötelességének, hogy a mostani nehéz helyzetben az ellenséget pénzzel ne támogassa, hanem szükségletei beszerzésénél az amugy is válságba sodort hazai ipart és kereskedelmet lendítse fel.” Minden polgár legnagyobb figyelmére méltó a megyei árvasszéknek rendelete a hadbavonultaknak és kiskorú gyermekeiknek fokozott gyámhatósági védelméről. Ez a rendelet oly fontos, hogy meg kellene küldeni minden nagykorú polgárnak, mert a hivatalokban bizony ezt a nemzet-támogató, okos rendeletet is elnyeli az akta-óceán.

Újabb sebesültek érkeztek a mult héten Tapolczára. A 25 katonára közül kisebb sebesüléssel vagy mint betegek lettek elhelyezve, részben a kórházban, részben a vincellériskolában.

Uj pápai praelatus. Őszentsége XV. Benedek pápa báró Hornig Károly bíboros-püspök ajánlására Vurglich Ágoston felsőörsi prépostot a hitélet és iskolaügy terén szerzett érdemei elismerésül pápai praelatussá nevezte ki.

Drágább a gyufa. Az általános drágaság a legkelendőbb cikket, a gyufát sem kímélte meg. A mult héten már 3 fillér volt egy skatulya gyufa ára, ami 50 százalékos ár-emelkedés. A tiz-skatulyás csomagok ára szintén emelkedett 8 fillérrel. Hogy az élelmi cikkek drágábbak most, mint a háboru előtt, azt értjük, de miért drágább a gyufa?!

Veszprém disziremléket állít az elesett hősöknek. A veszprémi polgármester előterjesztést tett az ottani városi tanácsnak, hogy a harctéren megsebesült s Veszprémbe elhalt vagy oda szállított hősök számára a város diszshelyet adjon a köztemetőben s a sírokat emlékekkel jelölje meg. Es pedig külön egy nagyobb diszshelyet a legénységbe, egy diszshelyet pedig a tisztállományú hősök számára. A sírhely és sírbolt rendezési és felállítási költségeit a város fogja viselni, az emlékoszlop költségeit társadalmi uton gyűjtik össze.

Marhalevelek bevonásáról. Tudomására jutott a földművelésügyi miniszternek, hogy sok helyen a katonai célokra megvásárolt lovak marhaleveleit nem vonták be s így azok továbbra is a volt tulajdonosoknál maradtak. Az ilyen eljárás mellett a visszaéléseken kívül, még az államkincstár is megkárosítottatik, miért is a miniszter felhívja a törvényhatóságokat, szigorúan intézkedjenek, hogy a még be nem vont marhalevelek a községi előjáróságok által pótlólag bevonassanak és az elsőfokú hatóságnak beszolgáltatassanak átvizsgálás és megsemmisítés végett.

A trónörökös párt meggyilkolása a mozgószínházban. A Tapolczán levő Apolló-mozgószínházban tegnap és ma délután és este több kép között a trónörökös párt meggyilkolását is előadják.

Az ijedség. A szakacsné észreveszi, hogy az öreg János a gazdája féltett ó-szilvóriumából tölt és kiissza.

— Mit csinál János? — kérdezi tőle.

— Oh, ne is beszéljen. A méltóságos ur rajtacsipett, amikor az előbb ittam egy pohárkával a szilvóriumból.

— No és most megint iszik?

— Hogyne innék erre az ijedségre!

A Vörös-Kereszt diszjelvény elnyerhetőse tárgyában az alispánhoz a következő leirat érkezett: Ertesítem alispán urat, hogy az önkéntes egészségápolás felügyelősege részéről nyert közlés szerint ismételtén előfordult, miszerint a hadiékítményes Vörös-Kereszt diszjelvény, illetőleg diszjerem adományozás tekintetében hivatalos helyről is tetettek előterjesztések. A nevezett felügyelősege értesítése szerint, a hadiékítményes Vörös-Kereszt diszjelvény, illetőleg diszjerem elnyerése iránt mint az önként eretődik, magánosok egyénileg nem is folyamodhatnak. A hadiékítményes Vörös-Kereszt diszjelvényvel, illetőleg diszjeremmel leendő kitüntetés iránt hivatalos helyről történt javaslatba hozatalhoz pedig csupán azoknak van jogcímük, akik az egészségápolás terén az ellenség előtt szereztek érdemeket. Ezenfelőve betegek vagy sebesültek, kórházi ápolása, vagy más hasonló természetű tevékenység a hadiékítményes Vörös-Kereszt diszjelvény illetőleg diszjerem elnyeréséhez nagyban véve igényjogot nem támaszt. Felkérem Alispán urat, hogy ezt tudomásul venni és a törvényhatósága területén a legszélesebb körben közzé tenni sziveskedjék.

Panasz. Kaptuk a következő sorokat: Nem hiába nincs anyakönyvezve a tapolczai terek és utcák naplójában a Szigrin-ház előtti köz, de el is feledkezik róla a városi hatóság. Máskülönbem nem történetnek meg, hogy a Vörösmarty-utcából kivezető egyetlen átjáró út járhatatlan. Miután fellegeken járni nem lehet, repülőgép járatok pedig nincsenek városunkban, kerjük a hatóságot, tisztítsa meg és kavicsoztassa fel az utat.

A iparkamara gyász-gyűlése. A kereskedelmi és iparkamarát elnöke, Ullein József január 19-ére rendkívüli közgyűlésre hívta egybe. A gyűlés egybehívását a pénzügyminiszter rendelte el, mert sürgős feladatává tette a kamarának, hogy Sopron város jövedelmi adó-felzáró bizottságába egy rendes és egy póttagot válasszon. Ez a bizottság fogja a 20.000 koronát meghaladó évi jövedelemmel bírók 1915. évi jövedelmi adóját megállapítani. A sors tragikuma, hogy ez az inkább formalitás-számba menő gyűlés egybehívásával a kamara elnöke a saját gyász-gyűléseztét hívta össze. Ullein József kir. tanácsos, mint a hírlapok már közölték, január 17-én Bécsben önkézevel vetett véget életének. Spiegel Szigfrid kamarai alelnök kegyeletes szavakban emlékezett meg a tragikus véget ért elnökről, aki tizenötévi elnöki működésével mindenek megelőgedését, rokonszenvét és tiszteletét meg tudta szerezni. Ezután a kamara titkára szölt: Ullein József — ugymond — az élet harcát becsülettel vívta meg; a vezéri lobogó, melyet annyi éven keresztül erős karral lobogtatott, tisztán hullt ki lehanyatló kezéből és ha a mai szomorú emlékezés pillanatában elnöki pályafutására visszatekintünk, kötelességtudásának, ügybuzgalmának, fáradságot nem ismerő tevékenységének, önzetlen munkájának sok-sok szép eredményén pihenhet meg szemünk. Maga kamaránk székháza is, mely ez intézmény tekintélyének, anyagi erejének, a közintézmények sorában előkelő helyének szerencsés kézzel és sok hozzáértéssel alkotott kifejezője az ő szellemi erejének, szaktudásának, teremtő munkájának gyümölcse. S a sikereknek mily hosszú sora jelzi a kamara vezérének kifejtett azt a munkásságát, melyben nem holt anyagot hozott fel, hanem az ipar és kereskedelem általános és az iparosok, kereskedők külön-külön érdekei iránt való végtelen jóakaratot, gondoskodó figyelmet, soha nem lankadó készséget vitt harcba; melyben mindenkinek szószólója, támogatója, gyámoltója tudott lenni, csak magának nem. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a titkárnak az elnökség nevében előterjesztett következő javaslatát. A kamara Ullein Józsefet, megboldogult elnökét saját halottjának tekinti; holttemetének hazahozatala iránt tett elnökségi intézkedést helyeslően tudomásul veszi; a temetés méltó rendezése s a kamara koszorújának a ravatalra helyezése iránt való intézkedéssel az elnökséget megbizza; az özvegyhez részvétiratot intéz és főlhatalmazza az elnökséget, hogy a kamarai elnök elhunytá következtében szükséges intézkedéseket minden irányban megtegye. Csak azután következett sor a közgyűlés tulajdoképeni tárgyra. A kamara Sopron város jövedelmi adó-felzáró bizottságába rendes tagnak Klaber Ödön bornagykereskedőt, póttagnak pedig Bergmann Adolf lakatosmestert választotta. Ezzel a kamara rendkívüli közgyűlése, melyet elnökének szomorú sorsa gyászgyűléssé tett, véget ért.

Ismét katonát temettünk. A mult hét folyamán az idetelepített utasok közül ismét kettőt temettek el a szokásos katonai diszszel, amelyhez nagyszámu közönség csatlakozott. Most már az ötödik utas katonát temettek, akik mindegyike tífuszban halt meg.

A háboru és a vallás. „Háboru van most a háboru világban“ énekelte a Szózat költője, — de hogy ilyen háboru lesz valamikor, azt nem hitte volna. — Hogy négy világ-rész boruljon lángba — hitte e valaki csak egy évvel előbb is? Zug a srappell, bóg a gránát, ágyufüstbe burkolta magát az öreg földgolyó, ha valamelyik csillagról néznők, azt hinnők, hogy pipázik. Milliók állnak egymással szemközt s a milliók között lehet sok, aki otthon nem igen gondolkozott a véges dolgokról, az lsten létezéséről. Előtte az égbolt csak egy tetőzet volt, amely ha elunja magát, hát dörgést, villámlást, esőt, havat bocsájt a földre. azután mulat rajt' milyen furcsa most a föld, mintha sártenger, víztenger ölelné át, vagy mintha hófehér liszt ömlött volna széjjel. Hogy a tüneményeknek mozgató ereje, parancsolója van, aki mindezt szépen elrendezi, az elemek

szertelen játékát féken tartja — arra a milliók közül bizonyára sokan nem gondoltak. Hogy a betegség, egészség, öröm, bánat nem magától jó — nem a véletlen műve, azon vajmi kevesen törhették az eszüket. Ott a lövészárkokban mintha valami földöntúli erő szállná meg az embereket, mikor az ember belefekszik, elgondolkozik sok mindenről. Kikerülök-e innen még? Egészségben e, beteg-e? Ó mily jó mester a föld mélye. Megtanul itt mindenki fohászni, aki otthon az Isten nevét vagy ritkán, vagy soha nem vette ajkára, itt ugyan sokszor emlegeti: Édes Istenem csak most segíts meg! Isten! Be sokszor mondják el a szót a küzdők, fiatal, öregje! Szegénye, gazdagja, — a közlegény, a tisztje sokszor néz fel oda: segíts meg Istenem! Olyan gyermeki áhitattal tud fohászt küldeni minden katona az égre, mintha egész életében buzgó lett volna. A legvadabb katona is mily szeretettel hordja össze a galyat virágot, díszíteni az oltárt, a sirt, mily mély áhitattal omlik térdre s merül buzgó imába. A szabad ég, a természet mostohasága, a stívöltő szélben elpukkanó srappell, a bugó hófergeteg — oly szépen kulcsolja imára a fagyos kezeket. A közeli halál gondolata, az édes haza — az édes otthon hiánya a legszebb harmoniává fonja össze a golyó vérfagyasztó zenéjét az ima csendes mormolásával.

Drága fogoly. Három orosz foglyot hozott egy önkéntes a táborba.

— Százados urnak jelentem alásnan, — mondja az önkéntes — három oroszot fogtam. Az egyiket be kell szállítani az államkincstárba.

— Ugyan miért?

— Hat foga arannyal van plombálva.

A tanítókat nem mentik fel a hadiszolgálat alól. Másfél hónappal ezelőtt a kultuszminiszter rendeletben felszólította az elemi iskolák igazgatóságait, hogy terjesszék föl azoknak a tanítóknak a nevsorát, akiknek fölmentése okvetlenül szükséges, mert hiányukban fönnaadna a népoktatás. A kultuszminiszter ez irányban tanácskozást is folytatott a honvédelmi és hadügyminiszterrel, amelynek eredményeképpen arról értesítette most az igazgatóságokat, hogy nem menthet föl senkit, még az iskolaigazgatókat sem. Az igazgatókhoz intézett leiratában a kultuszminiszter figyelmezteti a tanítókat, hogy vonuljanak be a rendes időben csapattesteikhez. Németországban sem mentették föl a tanítókat a katonai szolgálat alól s ott most negyvenezerhatszáz tanító teljesít egy kimutatás szerint hadiszolgálatot.

Elhalasztották a dunántúli dalosversenyt. A Dunántúli daloszővetség vándorváltászmánya, melynek 1914—15. évi székhelye Kaposvár, tegnap ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a daloszővetségnek ez év júniusára tervezett kaposvári dalosversenyt a háborus időkre való tekintettel elhalasztják.

Nyilvános köszönet.

A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának *Parral Gusztávné* urnő, Lesencetomajról 10 koronát volt szives beküldeni, mely kegyes adományt hálással megköszön

az Elnökség.

Üzlethelyiség

Deák Ferenc-utcai házamban április 1-re, esetleg azonnal is

2 lakás

a Vásár-téri házamban

KIADÓ.

Bővebbet özv. Csöndes Józsefné.

Árverési hirdetemény.

A volt állami szőlőtelepen, faanyag (elhasznált póznák és ducok stb.) több métermázsa cinezett sodrony január hó 26-án délelőtt 10 órakor készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen elfog adatni.

Tapolcza, 1915 január 24-én.

Vincellériskola igazgatósága.

KÖZSÉGHAZABÓL.

7—I. 1915. szám.

Hirdetemény.

A községi előljáróság a képviselőtestület fenti számú határozata alapján közzé teszi, miszerint az ispánház 1915. április 24-től kezdődő 1 évre s azontul kölcsönösen igénybe vehető fél évi felmondással határozatlan időre az alábbi feltételek mellett 1915. január 25-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbeadatik. Kikiáltási ár 600 korona. Kisebb javítások 20 korona erejéig bérlőt terhelik; átalakítást a község nem eszközöl; bérösszeg negyedévenként előre fizetendő; a kórház kertjéhez a lakás udvarán keresztül székérut engedendő; árverésen legkisebb ígérlet 10 korona.

Tapolcza, 1915. január 13.

Az előljáróság.

Az ujonnan bevonultaknak segélyre igényt tartó családjai a főjegyzői irodában a hivatalos órák alatt mindenkor jelentkezhetnek felvételre.

Horváth Jenő főjegyző.

Tejesarnokomban naponta

friss teavaj

jutányosan kapható.

LUSTIG SÁMUELNE.

POROSZ-SZÉN

== állandóan kapható ==
KESZLER JENŐ cégnél, Tapolczán.

A VILÁGHÁBORU KÉPES KRÓNIKÁJA

Előfizetési ára: negyedévre 3 K.
Példányonként 24 fillér.

Kapható:
LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN,
Tapolczán.

Nyomatott Löwy B. gyorsajtaján, Tapolczán.

Meghívó.

A kapolcsi kölcsön-segélyegylet

1915. febr. 2-án d.-u. 2 órakor tartja

rendes évi

közgyűlést,

melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. 1914. évi zárszámadás felolvasása.
  2. 1914. évi „Mérleg“ és „Nyereség-és Veszteség-számla“ előterjesztése.
  3. Felügyelő-bizottság egy évre való megválasztása.
  4. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 jelenlevő tag megválasztása.
  5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
- Kapolcs, 1915 évi január hó 20.

Simon Adolf
titkár.

Sándor János
igazgató.

Mérleg-számla

1914 évi december hó 31-én.

Tartozik: Kötvény-számla 126.726 K, segélyegyleti betét-számla 28.050 K, 1911. évi veszteség-számla 700 K 95 f., 1914. évi pénztári maradvány 1107 K 06 f. Összesen: 156.584 K 01 f.

Követel: Törzsbetét-számla 65.373 K 90 f., kötvény-számla 87.220 K, 1912. évi nyereség 371 K 74 f., 1913. évi nyereség 98 K 72 f., 1914. évi nyereség 3519 K 65 f. Összesen: 156.584 K 01 f.

Veszteség- és nyereség-számla

1914 évi december hó 31-én.

Tartozik: Kamatok 2638 K 10 f., iroda 971 K 86 f., 1914. évi nyereség 3519 K 65 f., Összesen: 7129 K 07 f.

Követel: Kamatok 4741 K 80 f., mulasztási díjak 232 K 18 f., Nyomatványok 5 K 60 f., Balatonméli segélyegylet osztaléka 2150 K. Összesen: 7129 K 67 f.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főúr.

Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. :-

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szafaládé. :-

Legolesőbb napi árak!

TA

FEL

Előfizetési ár: Egész évre
negyedévre 2 kor

Takarékosk

A legkevesebb, amivel a világfordulásban a káosz junktól követelhet, a mazkodás a viszonyok között és az egész meg szokás, sem a jómód, sem semmiféle ürügye a kivételezésnek. Ha szenvednünk, ha nélkülözünk kell, jusson a rész mindenkire: akik a harctéren életveszélybe kerültek, de azokra is, akik itthon csupán személyes igényeik miatt életviszonyaik áldozatát.

Most arról van szó, hogy a szerezettel takarékosk fogyasztásunk többet, megelégedésünk meg az élelem minősége, meg szokott a megszokott, melyet ez a megszokott szorult bővebb magyarázatig biztosítani kell, a kényeret abból, ami tudjuk, s az országunk a legilletékesebb közhelye élelemhiány ne kevesebb éhínség. Vagy a tömegfogyasztásra s ezekből, hogy az arányos nyugalommal bevárni kell törődnünk, hogy a normális idők párhuzamában és redukálva kerülnek asztalunkra husneműek fogyasztás mérsekletet kell tanácsot általában a gyomor szokott igényeit kell kielégíteni.

Ha ezek a megszokott kezdődtek volna, két az igények kisebb mértékben is beérhetnek. Akár a boru rövid tartamára, mert a készletek van nem volt kellően tájékozott azért, hogy a gazdaság alakulásában mélyebbre felt: tény az, hogy szabályokkal, mely most gyors egymásutánis, kisé soká várt, is, amikor megkezdődött a megrendszabozás, tétovázva és csak rólunk kezdte. A lisztkeverés máris árák s a gabona

Pannonia-s